

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η προβληματική της εκβίασεως δεν είναι νέα. Η εκβίαση από παλαιά έχει αποτελέσει αντικείμενο επιστημονικών εργασιών τόσο στην Ελλάδα όσο και στην αλλοδαπή, ενώ και η νομολογία για το έγκλημα αυτό είναι επίσης πλούσια. Παρά ταύτα, δεν είναι λίγα τα σημεία ως προς τα οποία υποστηρίζονται αντικρουόμενες απόψεις και υφίσταται ανάγκη περαιτέρω έρευνας. Το γεγονός αυτό μου έδωσε την αφορμή να ασχοληθώ σε βάθος με ένα από τα κεντρικά ζητήματα του Δικαίου της εκβίασεως, την προβληματική της απειλής. Προσπάθησα να συστηματοποιήσω το υπάρχον βιβλιογραφικό και νομολογιακό υλικό, να αναδείξω προβλήματα στα οποία, πιστεύω, δεν είχε δοθεί η δέουσα προσοχή και να προτείνω λύσεις σε κάποια άλλα, πιο γνωστά, τα οποία, όμως, εξακολουθούν να απασχολούν τη θεωρία και την πράξη.

Στην προσπάθειά μου αυτή πολύτιμη υπήρξε η βοήθεια όλων των μελών του Τομέα Ποινικών Επιστημών της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, τα οποία με τις καίριες επισημάνσεις τους κατά τις συνεχείς συζητήσεις μας με ενεθάρρυναν και με συνέδραμαν κατά τη διάρκεια της συγγραφής του παρόντος. Για τη γόνιμη αυτή συνεργασία οφείλω ιδιαίτερες ευχαριστίες.

Κατ' εροχήν δε επιθυμώ να ευχαριστήσω τον Καθηγητή και Ακαδημαϊκό κ. Νικόλαο Ανδρουλάκη για την αμέριστη βοήθεια και την υποστήριξή του σε όλα τα στάδια της ακαδημαϊκής μου πορείας. Η συμβολή του στην επιστημονική μου εξέλιξη υπήρξε καθοριστική.

Οφείλω επίσης πολλή σε δύο ανθρώπους οι οποίοι, δυστυχώς, δεν βρίσκονται πια στη ζωή. Ο πρώτος είναι ο ακαδημαϊκός μου δάσκαλος και μεγάλος φίλος της Ελλάδας, Καθηγητής και Ακαδημαϊκός Hans Joachim Hirsch, ο οποίος με καθοδήγησε και μου συμπαραστάθηκε από την εποχή των μεταπτυχιακών μου σπουδών στο Πανεπιστήμιο της Κολλωνίας μέχρι τον πρόσφατο θάνατό του. Η μαθητεία μου κοντά του υπήρξε ανεκτίμητη εμπειρία ζωής. Ο δεύτερος είναι ο πρόωρα χαμένος συνάδελφος και φίλος Κωνσταντίνος Φελουτζής. Ο Κώστας στάθηκε δίπλα μου ήδη από τα φοιτητικά μου χρόνια μέχρι την είσοδό μου στο Πανεπιστήμιο, με τη συμβουλή του και τη βοήθειά του τόσο σε επιστημονικά όσο και σε πρακτικά θέματα. Ο θάνατός του δημιούργησε ένα δυσαναπλήρωτο κενό.

Κλείνοντας, θα ήθελα να ευχαριστήσω τον καλό μου φίλο και εξαίρετο συνάδελφο στο Πανεπιστήμιο Αθηνών Αριστομένη Τζαννετή, με τον οποίο έχω τη χαρά να μοιράζομαι τη διδασκαλία του μαθήματος της Ποινικής Δικονομίας στο μεταπτυχιακό πρό-

Πρόλογος

γραμμα του Πανεπιστημίου. Ο επιστημονικός διάλογος μαζί του, όλα αυτά τα χρόνια, αποτελεί για μένα μια από τις πιο ευχάριστες, συνάμα δε και διδακτικές, εμπειρίες στην πανεπιστημιακή μου δραστηριότητα.

Αθήνα, Φεβρουάριος 2014.

Αλέξανδρος Δημάκης

Α. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗ

Α.Ι. Μικρή ιστορική αναδρομή

Α.Ι.1. Οι νομοθετικές εξελίξεις στον γερμανικό χώρο

Δεν αποτελεί αντικείμενο της παρούσης εργασίας η ενασχόληση με την ιστορική εξέλιξη των περί εκβίασεως ρυθμίσεων στα διάφορα Δίκαια. Έτσι η αναδρομή στο παρελθόν γίνεται μόνο στο μέτρο που αυτό είναι απαραίτητο για να κατανοηθεί καλύτερα η ισχύουσα ρύθμιση του Π.Κ. και να διευκολυνθεί η επίλυση των ερμηνευτικών προβλημάτων τα οποία ανακύπτουν. Για τον σκοπό αυτόν είναι λοιπόν χρήσιμο να παρακολουθήσει κανείς κατ' αρχάς τη διαδρομή την οποία ακολούθησε η νομοθεσία στον γερμανικό χώρο, εν όψει της συγγενείας του ελληνικού Ποινικού Δικαίου με το γερμανικό¹.

Στον βαυαρικό Ποινικό Κώδικα του 1813 η εκβίαση συνδέθηκε συστηματικά με τη ληστεία και οι σχετικές με το έγκλημα αυτό διατάξεις (άρ. 241, 242) τοποθετήθηκαν αμέσως μετά από αυτές της ληστείας (άρ. 233-234, 236-240) και της ληστρικής κλοπής (άρ. 235). Στη συνέχεια, με τον πρωσικό Ποινικό Κώδικα του 1851, η εκβίαση άρχισε να λαμβάνει τη μορφή την οποία έχει σήμερα στη Γερμανία. Ειδικότερα, η ληστεία και η εκβίαση συγκρότησαν το 19^ο κεφάλαιο του Κώδικα αυτού: Η μεν ληστεία προβλήθηκε στο εδ. 1 της § 230², ενώ στο εδ. 2 της αυτής παραγράφου περιελήφθη η διάταξη περί ληστρικής κλοπής. Και οι δύο διατάξεις δεν διέφεραν ουσιωδώς από τις αντίστοιχες σημερινές. Περαιτέρω, η § 232 αφορούσε περιπτώσεις διακεκριμένης ληστείας, ενώ η § 233 είχε ως αντικείμενο περιπτώσεις ληστείας καθ' υποτροπήν, καθώς και τη ληστεία από την οποία προκλήθηκε βαριά σωματική βλάβη ή θάνατος. Σε ό,τι αφορά την εκβίαση, αυτή προβλήθηκε στις §§ 234-236 ως διακεκριμένη μορφή παράνομης βίας με σκοπό το παράνομο όφελος. Τα μέσα τελείσεως της πράξεως ήσαν, πάντως, αρκετά περιορισμένα, αφού απαιτείτο είτε βία κατά προσώπου είτε γραπτή ή προφορική απειλή τελείσεως κακουργήματος ή πλημμελήματος, μη αρκούσης οιασδήποτε άλλης απειλής³.

1. Για περαιτέρω πληροφορίες αναφορικά με την ιστορία του εγκλήματος βλ. *Αλεξανδρή*, Εκβίαση, σελ. 13 επ. Από τη γερμανόγλωσση βιβλιογραφία βλ. ενδεικτικά για μια πρώτη ιστορική προσέγγιση LK-*Vogel*, vor §§ 249 ff., αρ. 11 επ.· Maurach/Schroeder/*Maiwald*, BT1, σελ. 574 επ. Πιο εξειδικευμένα βλ. *Schaffstein*, FS für Michaelis, σελ. 281 επ.

2. Σε συνδυασμό με την § 231, η οποία προέβλεπε την ποινή του εγκλήματος.

3. Ειδικότερα, η § 234 σε συνδ. με το εδ. 1 της § 235 προέβλεπε την απλή πλημμεληματική εκβίαση, για την οποία αρκούσαν απειλές τελείσεως κακουργήματος ή πλημμελήματος, το

A. Εισαγωγή στην προβληματική

Η κατάσταση στη Γερμανία μετεβλήθη με τον Ποινικό Κώδικα του 1871, ο οποίος ισχύει μέχρι και σήμερα, με πολλές φυσικά τροποποιήσεις. Έτσι, σε ό,τι αφορά την εκβίαση (§ 253), αυτή εξακολούθησε να συγκροτεί αυτοτελές κεφάλαιο (υπ' αρ. 20 - §§ 249-256) μαζί με τη ληστεία (§ 249), τη διακεκριμένη ληστεία (§ 250), τη θανατηφόρο ληστεία (§ 251), τη ληστρική κλοπή (§ 252) και τη ληστρική εκβίαση (§ 255). Υπήρξε όμως μία μεγάλη διεύρυνση του αξιοποιίου, αφού πλέον, σύμφωνα με την § 253 γερμ.Π.Κ., για την τέλεση του εγκλήματος αρκούσε και η απειλή οποιασδήποτε πράξης, ακόμη και νόμιμης, ενώ πρόβλημα απετέλεσε και η παράλειψη της αναφοράς της περιουσιακής βλάβης μεταξύ των στοιχείων του εγκλήματος. Τα προβλήματα αυτά επιχειρήθηκε να διορθωθούν με το διάταγμα της 29-5-1943, διά του οποίου αφ' ενός μεν εισήχθη και το στοιχείο της περιουσιακής βλάβης (Nachteil), αφ' ετέρου δε, προς περιορισμό του αξιοποιίου, προβλέφθηκε ότι η απειλή θα πρέπει να αφορά αισθητό κακό (empfindliches Übel): κυρίως δε προβλέφθηκε στη διάταξη ότι ο δράστης θα πρέπει να ενεργεί παράνομα και, προς διευκρίνιση του όρου αυτού, εισήχθη στην § 253 δεύτερο εδάφιο, σύμφωνα με το οποίο η πράξη είναι παράνομη όταν η χρήση της βίας ή η πρόκληση του απειληθέντος κακού για τον επιδιωχθέντα σκοπό έρχεται σε αντίθεση με το «υγιές λαϊκό αίσθημα» («gesundes Volksempfinden»). Η ρήτρα αυτή, η οποία απηχούσε την κυριαρχούσα τότε εθνικοσοσιαλιστική ιδεολογία, αντικατεστάθη το 1953 από την πρόβλεψη ότι η πράξη είναι παράνομη όταν η χρήση της βίας ή η απειλή του κακού για τον επιδιωχθέντα σκοπό πρέπει να θεωρηθεί επίμεμπτη (verwerflich)⁴.

Παράλληλα προς τα ανωτέρω, η ληστρική εκβίαση προβλέφθηκε στην § 255 γερμ.Π.Κ. ως περίπτωση εκβιάσεως τελουμένης με τα μέσα της ληστείας, η δε ποινή της εξισώθηκε με αυτή της ληστείας. Κύριο χαρακτηριστικό της γερμανικής ρυθμίσεως, το οποίο αποτελεί και ουσιώδη διαφορά με την αντίστοιχη ελληνική, είναι το γεγονός ότι στη διάταξη της § 255 υπάγεται κάθε περίπτωση εξαναγκασμού σε πράξη, παράλειψη ή ανοχή, εφ' όσον τελείται με τα προαναφερθέντα μέσα. Εμπίπτει έτσι εδώ τόσο η περίπτωση κατά την οποία ο δράστης υπό την απειλή όπλου εξαναγκάζει π.χ. κάποιον να παραιτηθεί από έγκυρη αξίωσή του, όσο και η περίπτωση εκείνη στην οποία ο δράστης με το ίδιο μέσο εξαναγκάζει τον παθόντα να του παραδώσει κινητό πράγμα. Ληστεία δε, κατά την § 249 γερμ.Π.Κ., συνιστά μόνο η *αφαίρεση* του ξένου κινητού από τον ίδιο τον δράστη. Αντίθετα, η ελληνική ρύθμιση υπάγει στη ληστεία τόσο την περίπτωση της αφαίρεσεως του ξένου κινητού από τον δράστη («ληστεία υπό

εδ. 2 της § 235 προέβλεπε διακεκριμένη κακουργηματική μορφή του εγκλήματος, όταν η πράξη τελείτο με απειλές φόνου (Mord), εμπρησμού ή προκλήσεως πλημμύρας και η § 236 προέβλεπε τη βαρεία εκβίαση, η οποία τελείτο με βία κατά πρόσωπου ή με απειλές ενωμένες με παρόντα κίνδυνο σώματος ή ζωής.

4. Παρόμοιες ρήτρες εισήχθησαν το 1943 και το 1953 και στη διάταξη περί παράνομης βίας (§ 240 γερμ.Π.Κ.).

στενή έννοια»), όσο και εκείνη στην οποία ο παθών εξαναγκάζεται (με τη διακεκριμένη βία ή απειλή του άρ. 380 παρ. 1 Π.Κ.) να παραδώσει κινητό πράγμα στον δράστη.

Σήμερα η διατύπωση των περί εκβιάσεως διατάξεων στον Γερμανικό Ποινικό Κώδικα έχει ως ακολούθως:

«§ 253 Εκβίαση. (1) Όποιος εξαναγκάζει παράνομα έναν άνθρωπο, με βία ή με απειλή με αισθητό κακό, σε πράξη, ανοχή ή παράλειψη και κατά τον τρόπο αυτόν επιφέρει βλάβη στην περιουσία του εξαναγκασθέντος ή ενός άλλου, για να πλουτίσει παράνομα είτε ο ίδιος είτε ένας τρίτος, τιμωρείται με στερητική της ελευθερίας ποινή μέχρι πέντε έτη ή με χρηματική ποινή.

(2) Η πράξη είναι παράνομη όταν η χρήση της βίας ή η απειλή του κακού για τον επιδιωχθέντα σκοπό πρέπει να θεωρηθεί επίμεμπτη.

(3) Η απόπειρα είναι αξιόποινη.

(4) Σε ιδιαιτέρως βαριές περιπτώσεις επιβάλλεται στερητική της ελευθερίας ποινή όχι κατώτερη του ενός έτους. Μία ιδιαιτέρως βαριά περίπτωση υφίσταται κατά κανόνα όταν ο δράστης ενεργεί κατ' επαγγελματία ή ως μέλος συμμορίας η οποία έχει ενωθεί για την κατ' εξακολούθηση τέλεση εκβιάσεως».

«§ 255 Ληστρική εκβίαση. Αν η εκβίαση τελείται με βία κατά προσώπου ή με χρήση απειλών παρόντος κίνδυνου για τη ζωή ή το σώμα, τότε ο δράστης τιμωρείται όπως ένας ληστής».

Στο πλαίσιο της μεταρρυθμιστικής κινήσεως στη Γερμανία, από τις αρχές του 20^{ου} αιώνα και εντεύθεν, προτάθηκε κατά καιρούς και προβλήθηκε σε πολλαπλά από τα καταρτισθέντα σχέδια Ποινικού Κώδικα η υπαγωγή των περιπτώσεων της ληστρικής εκβιάσεως με αντικείμενο ξένο κινητό πράγμα στη διάταξη περί ληστείας, δεδομένου ότι η περίπτωση αυτή κατά το κοινό αίσθημα θεωρείται ληστεία. Επίσης, προτάθηκε ο χωρισμός των διατάξεων περί εκβιάσεως από αυτές της ληστείας και η τοποθέτησή τους στο ίδιο κεφάλαιο με την απάτη, με το αιτιολογικό ότι η ληστεία είναι έγκλημα κατά της ιδιοκτησίας, ενώ η εκβίαση και η απάτη συνιστούν εγκλήματα κατά της περιουσίας⁵.

A.I.2. Οι νομοθετικές εξελίξεις στην Ελλάδα. Η ρύθμιση του Ποινικού Νόμου

Το έγκλημα της εκβιάσεως προβλήθηκε στα άρθρα 368-369 του Ποινικού Νόμου του 1834, στο 22^ο κεφάλαιο αυτού. Ο Ποινικός Νόμος, ακολουθώντας το πρότυπο του βαυαρικού Π.Κ., προέβλεπε στο κεφάλαιο αυτό τα εγκλήματα της ληστείας (άρ. 363-367)⁶, της εκβιάσεως και της δνώσεως της χώρας (άρ. 370)⁷. Ακολουθούν-

5. Βλ. π.χ. προς αυτή την κατεύθυνση τις διατάξεις των §§ 245 (ληστεία), 259 (εκβίαση) και 261 (ληστρική εκβίαση) του γερμανικού Σχεδίου Ποινικού Κώδικα του 1962 (Ε 1962), καθώς και τις αντίστοιχες αιτιολογίες στις σελ. 414 επ., 422 επ., 429 επ. του σχεδίου. Παρόμοιες προβλέψεις συναντώνται σε πολλαπλά από τα γερμανικά σχέδια του μεσοπολέμου.

6. Σε αυτά περιλαμβάνοντο και η ληστρική κλοπή, ως ειδικότερη μορφή ληστείας.

7. Αντίστοιχη προς τη διάταξη του άρ. 370 Π.Ν. ήταν η διάταξη του άρ. 243 του βαυαρι-

A. Εισαγωγή στην προβληματική

σαν, στο 23^ο κεφάλαιο (άρ. 371-395), οι διατάξεις περί κλοπής και υπεξαίρεσως και στη συνέχεια, στο 24^ο κεφάλαιο (άρ. 396-407)⁸, οι διατάξεις περί απάτης. Ειδικότερα, η βασική διάταξη του άρθ. 368 Π.Ν. περί εκβίασως προέβλεπε τα ακόλουθα: «*Όστις μεταχειρίζεται βιαιοπραγίας ή απειλές, και δι' αυτών αναγκάζει τινά να πράξη ή να παραλίπη τι επί σκοπώ του να περιποιήση εις εαυτόν ή εις άλλον παράνομον όφελος, τιμωρείται ένεκα εκβίασως κατά την ακόλουθον διαστολήν - 1. επίσης με ήμισυ, κατά την διαφοράν των εις τα άρθρα 364-367 αναφερομένων περιπτώσεων, εάν επί της εκβίασως επέβαλε χείρας εις τινά, ή ηπειλήσεν το σώμα ή την ζωήν του - 2. με ειρκτήν το πολύ επτά ετών, εάν έπραξε την εκβίασιν, διεγείρων φόβον μελλούσης αικίας ή βλάβης, ή μεταχειριζόμενος άλλας απειλές*». Ειδικότερη μορφή εκβίασως, τελουμένη μόνο από δημόσιο υπάλληλο, προέβλεπε ακόμη το άρθ. 369 Π.Ν.⁹

Τα κύρια χαρακτηριστικά της ρυθμίσεως αυτής ήσαν τα ακόλουθα¹⁰:

– Τα μέσα της εκβίασως, κατά τον Π.Ν., ήσαν οι «βιαιοπραγίες ή απειλές». Αντίστοιχα και σήμερα, υπό το καθεστώς του Π.Κ., τα μέσα της εκβίασως είναι η βία και η απειλή.

– Με τα παραπάνω μέσα ο δράστης έπρεπε να εξαναγκάσει κάποιον «να πράξη ή να παραλίπη τι». Σήμερα ο Π.Κ. προβλέπει τον εξαναγκασμό άλλου σε πράξη, παράλειψη ή ανοχή.

– Εν αντιθέσει με το άρθ. 385 Π.Κ., αλλιώς σε συμφωνία με τα γερμανικά πρότυπα της εποχής, ο Π.Ν. δεν προέβλεπε την επέλευση περιουσιακής ζημίας ως περαιτέρω αποτέλεσμα της πράξεως ή παραλείψεως στην οποία προέβαινε ο εξαναγκασθείς. Επίσης, δεν προσδιόριζε ότι το παράνομο όφελος, στο οποίο αποσκοπούσε ο δράστης, ήταν περιουσιακό. Τούτο όμως γινόταν δεκτό από τη θεωρία και τη νομολογία¹¹. Άλλωστε, και ο τίτλος του 22^{ου} κεφαλαίου του Π.Ν. ήταν «Περί ληστείας, εκβίασως (εισπράξεως διά βίας) και δώσεως της χώρας».

– Σε ό,τι αφορά την ποινική πρόβλεψη, ο Π.Ν., όπως άλλωστε και ο Π.Κ. μέχρι το 1976 (όταν εισήχθη η εκβίαση επιχειρήσεων ως διακεκριμένη μορφή εκβίασως), προέβλεπε δύο περιπτώσεις: το βασικό έγκλημα (άρ. 368 περ. 2), τιμωρούμενο με ειρκτή μέχρι επτά ετών, και την εκβίαση με τα μέσα της ληστείας (άρ. 368 περ. 1), η οποία τιμωρείτο όπως και η ληστεία, κατά τις διαβαθμίσεις της τελευταίας (η ρύθμιση

κού Π.Κ.

8. Στο οποίο προσετέθη, από το 1911, και το άρθ. 402α περί απιστίας.

9. «Εάν, εκτός της περιπτώσεως του προηγούμενου άρθρου, δημόσιός τις υπάλληλος επάγων ως απειλήν την δημόσιον εξουσίαν του, επροσπάθησε να περιποιήση εις εαυτόν ή άλλον τινά δι' εκβίασως ιδιωτικών όφελος, καταδικάζεται διά τούτο και μόνον εις ειρκτήν· εάν όμως η απειλή ήτο μικρά, και το σκοπούμενον όφελος δεν υπερέβαινε την ποσότητα των τριάκοντα δραχμών, τιμωρείται με φυλάκισιν τουλάχιστον δύο ετών».

10. Βλ. σχετικώς και *Αλεξανδρή*, Εκβίαση, σελ. 31 επ.

11. Βλ. *Κωστή/Μπουρόπουλου*, Ερμ.Π.Ν., τ. Γ', σελ. 31.

των άρ. 364-367 διεκρίνεται, όπως άλληλωσε και όλος ο Π.Ν., από ανούσια περιπτώσιολογία).

– Χαρακτηριστικό είναι ακόμη ότι, ακολουθώντας και εδώ τα γερμανικά πρότυπα, η περίπτωση της ληστρικής εκβίασεως με αντικείμενο κινητό πράγμα τιμωρείται ως εκβίαση του άρ. 368 Π.Ν.¹² Σήμερα, ως γνωστόν, η ληστρική εκβίαση, όταν τελείται με τα μέσα της ληστείας και έχει ως αντικείμενο ξένο κινητό πράγμα, χαρακτηρίζεται από τον Νόμο ως περίπτωση ληστείας (άρ. 380 παρ. 1 Π.Κ., 2^η περ.), ενώ τιμωρείται ως εκβίαση στις λοιπές περιπτώσεις.

Α.Ι.3. Η πορεία προς τη σημερινή ρύθμιση

Είναι γνωστό ότι μετά από πολυετείς συζητήσεις και αρκετά σχέδια και προσχέδια, η μεταρρυθμιστική προσπάθεια στην Ελλάδα κατέληξε στο Σχέδιο Ποινικού Κώδικα του 1933, το οποίο συνοδευόταν από λεπτομερή αιτιολογική έκθεση. Στο σχέδιο αυτό τα εν ευρεία έννοια περιουσιακά εγκλήματα προσέλαβαν σε γενικές γραμμές τη μορφή την οποία διατηρούν μέχρι σήμερα, κατετάγησαν δε σε δύο κεφάλαια: στα εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας (κεφάλαιο ΚΗ', άρ. 344-358) και στα εγκλήματα κατά της περιουσίας (κεφάλαιο ΚΘ', άρ. 359-387).

Η εκβίαση (άρ. 359 Σχ. 1933) απετέλεσε το πρώτο έγκλημα του ΚΘ' κεφαλαίου, ακολουθούμενη από την απάτη. Ειδικότερα, η διάταξη αυτή διέφερε ελάχιστα από τη σημερινή διάταξη του άρ. 385 Π.Κ. και δη κατά το ότι, ακολουθώντας στο σημείο αυτό τον Π.Ν., προέβλεπε εξαναγκασμό του παθόντος σε πράξη ή παράλειψη, χωρίς να περιλαμβάνει και την ανοχή¹³. Επίσης, η ποινή της απλής εκβίασεως ήταν μεν φυλάκιση, μπορούσε όμως σε περίπτωση συνδρομής επιβαρυντικών περιστάσεων να επιβληθεί κάθειρξη έως 10 ετών. Περαιτέρω το Σχέδιο, εγκαταλείποντας τη ρύθμιση του Π.Ν. και ακολουθώντας ως προς το σημείο αυτό τα αντίστοιχα γερμανικά σχέδια του μεσοπολέμου, υπήγαγε την περίπτωση της ληστρικής εκβίασεως με αντικείμενο ξένο κινητό πράγμα στη ληστεία (άρ. 352 Σχ. 1933), η οποία είχε ενταχθεί στο ΚΗ' κεφάλαιο, των εγκλημάτων κατά της ιδιοκτησίας. Και η ρύθμιση αυτή παρέμεινε μέχρι σήμερα. Στην αιτιολογική έκθεση παρατηρείται σχετικά ότι τη συγγένεια των περιπτώσεων αυτών της ληστρικής εκβίασεως προς τη ληστεία «αναγνωρίζει όμως προ παντός η κοινή συνείδηση, η οποία ανενδοιάστως χαρακτηρίζει ως ληστεϊαν τας τοιαύτας εκβιάσεις, δεν θα ήτο δε υπερβολή να ισχυρισθώ τις ότι μόνον οι νομικοί δύνανται να αντιληφθώσιν ότι κατ' ακρίβειαν υφίσταται διαφορά τις μεταξύ των δύο περιπτώσεων»¹⁴. Συνέχιζε δε η αιτιολογική έκθεση, αναφέροντας σε σχέση με τις λοιπές περιπτώσεις ληστρικής εκβίασεως: «Τον δι' άλλων μέσων όμως εξαναγκασμόν εις παράδοσιν κινητού πράγ-

12. Πρβλ. *Κωστή/Μπουρόπουλου*, Ερμ.Π.Ν., τ. Γ', σελ. 27, 33.

13. Το ίδιο συνέβαινε και με τη διάταξη του άρ. 360 Σχ. 1933 περί απάτης.

14. Βλ. Αιτ. Έκθ. Σχ. 1933, σελ. 577 επ.